

STORTINGET

Representantforslag 36 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Grete Wold, Kari Elisabeth Kaski og Kathy Lie

Dokument 8:36 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Grete Wold, Kari Elisabeth Kaski og Kathy Lie om at penger til barna skal gå til barna

Til Stortinget

Bakgrunn

I den siste tiden har E24 skrevet en rekke saker om private barnehageeiere som har solgt barnehagene til større kommersielle barnehageeiere med stor profitt. At flere eiere har blitt mangemillionærer og mangemilliardærer på salg av barnehagedrift og barnehagebygg, viser at det har vært en kraftig offentlig sløsing av skattebetalernes og foreldrenes penger.

Samtidig som man leser saker om folk som har blitt rike på drift og salg av barnehager, foregår det et foreldreopprør og ansattopprør basert på en svært presset bemanningssituasjon i barnehagene. Ifølge Utdanningsforbudet er bemanningssituasjonen hovedgrunnen til at 1 av 3 barnehagelærere vurderer å forlate yrket. Dette er en situasjon som må tas på alvor.

For hver krone som tas ut i profitt, går det én krone mindre til barna og de ansatte. Sosialistisk Venstreparti mener at det er viktig å få oversikt over utbyttestefen som har skjedd i norske barnehager de siste 20 årene, slik at det blir mulig å styre sektoren på en sann måte at penger til økt bemanning faktisk blir brukt til økt bemanning.

Et viktig område å starte på er å få bedre oversikt over eiendomskostnadene og over utviklingen av kunstig høye leiepriser, og dermed over det mulighetsrom-

met som private kommersielle barnehagedrivere har utnyttet for å kunne putte penger som skulle gått til barnehagen, i sin egen lomme.

I dag eies flere hundre norske barnehagebygg av utenlandske investorer. I 2020 og 2021 kjøpte det svenske eiendomsselskapet Samhällsbyggnadsbolaget (SBB) hundrevis av barnehagebygg fra de private barnehagekjedene Læringsverkstedet og FUS. Selskapet har deretter solgt over 300 norske barnehagebygg videre til det canadiske oppkjøpsfondet Brookfield Super-Core Infrastructure Partners. I en sak i Fagbladet 7. april 2022 kunne man lese om Bekkeberget barnehage i Gjerdrum, som fikk firedoblet leiekostnadene da Læringsverkstedet solgte barnehagebygget til utenlandske eiere. Man har derfor fått en situasjon hvor skattepenger og foreldrepenger som skulle gått til barna, i stedet havner i lommene til utenlandske investorer.

I tillegg frykter forslagsstillerne at det nye barnehageforliket i 2024 vil føre til at en om få år har et lite mangfoldig barnehagetilbud, hovedsakelig drevet av de få store, kommersielle aktørene. Forslagsstillerne mener det er viktig å stoppe den uheldige utviklingen i barnehagesektoren, hvor stadig flere barnehager blir drevet av noen få kommersielle enkeltaktører. Det er derfor viktig å gi kommunene rett til å styre over hele barnehagetilbudet, og ikke kun det kommunale.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en lovfestet grense for hvor mye av offentlige tilskudd til barnehage og foreldrebetaling i barnehagen som kan brukes på kostnader til fast eiendom, herunder husleie.
2. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til et lovfestet krav om at overskudd fra salg av barnehageeiendom som har mottatt offentlige tilskudd til eiendom, skal tilfalle framtidige husleieutgifter i barnehagen.
3. Stortinget ber regjeringen kartlegge salgssummer fra kjøp og salg av barnehagebygg, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte innen juni 2025.
4. Stortinget ber regjeringen kartlegge utviklingen av leieprisene for privateide barnehager siden 2018 og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.
5. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer som sørger for at kommunene i større grad får rett til å styre det helhetlige barnehagetilbudet i den enkelte kommune, for å forhindre at det utelukkende er kommunale barnehager som må legges ned ved fallende fødselstall i kommunene.
6. Stortinget ber regjeringen utrede en modell for kommunal forkjøpsrett av barnehagebygg som sikrer at kommuner får rettighet til å kjøpe tilbake barnehagebygg som på ulikt vis er offentlige finansiert, enten gjennom tilskudd, offentlige støtteordninger som lån i Husbanken eller ved at barnehagene har fått tilgang på gratis eller svært redusert tomtepris ved bygging av barnehagen.
7. Stortinget ber regjeringen følge opp Velferdstjenesteutvalgets utredning (NOU 2020:13) og vurdere om gevinster fra salg av barnehageeiendommer er å anse som ulovlig offentlig støtte til en kommersiell eiendomsvirksomhet snarere enn til en ikke-økonomisk barnehagevirksomhet, og undersøke om lovverket åpner for å kreve eventuell ulovlig statsstøtte tilbakeført, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

17. desember 2024

Grete Wold

Kari Elisabeth Kaski

Kathy Lie